

Keelekümblus karastab vene koolilapsi

Viies Eesti koolis õpivad vene klassid kõiki õppeaineid eesti keeles. Avatud Eesti Fondi programmi koordinaatori Küllike Tohveril on sellise keelekümbluse mõtteks aidata muulastel kiiremini ja valutumalt Eesti ühiskonda sulada.

Muulastest lapsed omandavad kooliprogrammi võõrkeeles Aseri ja Kohtla-Järve 17. keskkoolis, Valga 1. põhikoolis, Sillamäe 5. ja Tartu 13. keskkoolis. "Need ei ole segaklassid," selgitab Küllike Tohver. "Vene keelt kõnelevatele lastele õpetatakse lihtsalt kõiki aineid eesti keeles."

Avatud Eesti Fond jõudis keelekümbluse toetamise mõtteni läbi inimõiguste programmi kahe aasta eest. "Eesti keele õpetamine muulastele on seotud inimõigustega," selgitab Külli-

ke Tohver. Seda nii eestlaste kui ka muulaste seisukohast vaadatuna. "Kirde-Eestis ei saa venelased õppida piisavalt eesti keelt, et taotleda Eesti kodakondsust. Sealsed eestlased peavad aga elama võõrkeelses keskkonnas, kus nad ei tule toime üksnes emakeelega," toob programmijuht näite.

Kuna täiskasvanutele oli õppimisvõimalusi juba loodud, siis otsustati pöörata tähelepanu noorte keeleprobleemidele. Selle mõttega jõuti haridusministeeriumi välisabi töörühmani. Töörühma juht Peeter Mehisto tutvustas Kanada keelekümbluse kogemusi prantsuskeelsetele elanikele inglise ja ingliskeelsetele prantsuse keele õpetamisel.

"Haridusministeeriumist saime teada, et keelekümblust katsetavad juba Aseri keskkool ja Valga 1. põhikool," meenutab Küllike Tohver. "Avatud Eesti Fond otsustas nende koolide init-

siatiivi toetada." Hiljem liitus projektiga Kohtla-Järve 17. keskkool. Fondi abita on keelekümblust rakendatud ka Tartu 13. ja Sillamäe 5. keskkoolis.

Küllike Tohveril sõnul käib keelekümblus igas koolis pisut isemoodi. Aseri kakskeelne keskkool valmistab eestikeelseks õpetuseks ette kuueaastasi vene lapsi. Pikapäevarühma vormis läbi mängu ja suhtlemise õppinud laps võib kooliteed jätkata vene- või eestikeelses klassis. Valga 1. põhikool valmistab lapsi ette nelja aasta jooksul eesmärgiga, et nad võiksid soovi korral jätkata õpinguid ükskõik millises eesti koolis. Valgas tegeleb lastega ka logopeed, kes aitab selgeks saada hääldust ja kõnetehnikat. "Valga õpetajad on seisukohal, et eestikeelset süvaõpet tuleb alustada juba lasteaias ja kaasata sellesse ka lapsevanemaid, sest võõras keelekeskkonnas õppiv

laps vajab kindlasti kodu tuge," räägib Küllike Tohver.

Küllike Tohveril hinnangul on küllaltki vastutusrikka ülesande endale võtnud Kohtla-Järve 17. keskkool. Selle kakskeelse kooli gümnaasiumiklassides valmistatakse noori astuma eestikeelsesse kõrgkooli.

"Tulemustest on veel vara rääkida," nendib Küllike Tohver. "Tundub aga, et neil lastel läheb väga hästi. Näiteks Aseri keskkoolis jätkab enamik keelekümbluse läbi teinud õpilasi eestikeelses klassis." Küllike Tohver rõhutab, et edasise õppekeele valik on siiski vabatahtlik.

Keelekümbluse meetodi eeliseks peab Küllike Tohver seda, et laps jääb oma rahvus- ja kultuurikeskkonda. "Selline integratsioon on "pehmem" kui heita laps üksi eestikeelsesse lasteaiarühma või klassi," usub ta.

Segaklassid pole loodetud tulemust andnud. "Loksa koolis, kus ühes klassis õppis võrdselt vene ja eesti lapsi, juhtus nii, et kevadel rääkisid kõik lapsed mitte eesti, vaid vene keelt," toob Küllike Tohver näite.

Küllike Tohver tõdeb, et keelekümbluse klassid töötavad vaid õpetajate entusiasmi ja iseenda tarkuse näljal. Haridusministeerium on tema sõnul projekti vastu küll huvi tundnud, kuid pidanud seda liiga kalliks. "Keelekümbluseklassid lähevad tõepoolest kalliks maksma, sest vaja on spetsiaalseid õppematerjale, koolitatud õpetajaid ja tugiõpetajaid, ka psühholooge ja logopeede," nendib Küllike Tohver. "Seejuures ei tohiks unustada, et muulaste keeleõpe ja integratsioon on Eesti tuleviku seisukohalt vähemalt niisama tähtis kui tiigrihüpe."

PILLE LIIMAL

EPL 1996, 16. X